

Revize diskurzivit

(1) K tématu koronaviru – líbilo by se mi do toho zakomponovat ještě Sontagovou, Nemoc jako metafora. Dávám ji pro jistotu do přílohy; každopádně k letnému srovnání:

1. Je nějaká „metaforická past“ koronaviru? (kterou Sontagová analyzuje u tuberkulózy a rakoviny) Co všechno obnáší?
 - a. srv. nevypočitatelnost, utajenost a plíživost, „špinavý původ“, respirační mytologie a další tělesná mytologie...
2. Nemoc, její stigmatizace a romantizace – opět srovnání s koronavirem (a materiály k dispozici – např. Johany video rozebírající patos a romantiku reklam v době korony). Fenomén karantény.
3. Vnímání normálního a patologického (srv. Foucault, Canguilhem)...

(2) Obecně k analýzám diskurzů moci – kolem koronaviru se shodou okolností také točila (poznamenejme, že jalová a prázdná) filosofická diskuze z pozic jako Agamben, Žižek, Nancy apod. Pro ilustraci (ale opravdu to nechci nikomu vnučovat, nestojí to za to):

- [Coronavirus and philosophers | European Journal of Psychoanalysis]
 - (<https://www.journal-psychoanalysis.eu/coronavirus-and-philosophers/>)
- [I filozofové myslí koronavirus aneb Stačí nám pouhý život? - Euro.cz]
 - (<https://www.euro.cz/blogy/i-filozofove-mysli-koronavirus-aneb-staci-nam-pouhy-zivot>)

Nicméně (a právě proto):

Z hlediska diskurzů moci (a ne přímo ve vztahu ke koronaviru) zmiňovaní autoři v lecčemž plodně rozšiřují nebo navazují např. na Foucaulta (z hlediska analýzy mocenských mechanismů, biopolitiky, „společnosti dohledu“). Namátkově tedy věším do vzduchu:

1. Agambenovo pojetí politiky „výjimečného stavu“ (na způsob Homo Sacer) + politika „udržování živý hmoty“
 - a. „výjimečný stav“ působí jako společný jmenovatel všech současných krizí (uprchlíci, terorismus, ekologická krize, korona...) a to se vši svou charakteristickou diskurzivitou – co je na tom příznačného a podezřelého? kde všude jsme se s obdobou setkali na semináři?
 - b. časoprostorová určení „výjimečného stavu“? (karanténa, ale i skautský tábořiště, divočina nebo škola)
2. Deleuzovo Postskriptum ke společnostem kontroly (viz další otázka)

(3) Deleuze v Postskriptu popisuje přechod od „společnosti dohledu“ a uzavřených prostor (školy, domácnosti, továrny, věznice, kasárny) ke „společnosti kontroly“, kterou charakterizuje otevřený prostor a zdánlivá svoboda (která je ale sofistikovanější formou dohledu, či spíše kontroly a manipulace).

1. Příklady (a nápady):
 - a. místo pevného času v továrně nastupuje home office (étos sebekontroly a kult práce...)
 - b. místo rodiny zájmové kroužky (viz skauting jako nahrazování rodiny)
 - c. vzdělávání: „opuštění všeho výzkumu na Univerzitě, zavádění ‚podniku‘ na všech úrovních školní docházky“, mladí volající „po stážích a trvalé formaci“
 - d. způsoby ideologické indoktrinace prezentující se jako vzácné „příležitosti“ (a další promítání reklamních strategií do mocenského diskursu)
 - e. platformy (sociální sítě, od LinkedInu přes Tinder – platformizace sexuality?)
2. Jaké jsou další příklady? (inspirace ze semináře a z vlastní zkušenosti)

3. Jakými způsoby se ve deleuzovských konotacích proměňuje mocenská diskurzivita?

Hypotézy:

- a. internalizace moci (dohled převlečený za sebekontrolu a sebevládní, odpovědnost, čest, ambice a seberozvoj jednotlivce) – důraz na vnitřní motivaci – materiály od platforem, stáží (a rádoby příležitostí) přes self-help literaturu...
- b. socializace moci (decentralizovaná (?) kontrola „navzájem“ – viz sociální sítě / jiné druhy sociálního inženýrství – nová kultura hanby?)
- c. abstrakce moci (abstrakce sugerující neutralitu a objektivitu – viz AI algoritmy na sledování, kontrolu karantény, vyhodnocování lidí...) _ statistika a kybernetika jako současná obdoba frenologie
- d. krize, nepředvídatelnost, nestabilita a pomíjivost jako mocenská strategie (toho se týkají příklady jako: „zadluženost“ namísto „uzavřenosti“; dále srovnání Agamben, ale i Virilio, příp. s kritikou kapitalismu)
- e. dále?